

Sygn. akt VIII U 516/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 maja 2013 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek

Protokolant: st.sekr.sądowy Barbara Urmańska

po rozpoznaniu w dniu 23 maja 2013 r. w Gdańsku

sprawy **K. P.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania **K. P.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 31 stycznia 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie

/na oryginale właściwy podpis/

Sygnatura akt: VIII U 516/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. P. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że ubezpieczony nie rozwiązał stosunku pracy oraz nie udokumentował 15-letniego okresu pracy w warunkach szczególnych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie zaliczono okresu zatrudnienia od 2 lipca 1973 r. do 8 kwietnia 1974 r. w przedsiębiorstwie (...).

Ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji zaskarżając ją w całości i zarzucając jej naruszenie przepisów prawa materialnego poprzez niewłaściwą interpretację, co w konsekwencji doprowadziło do nieuprawnionego żądania udokumentowania rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa do emerytury oraz mający wpływ na treść rozstrzygnięcia błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, poprzez błędne uznanie, iż nie udokumentowano 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Mając na uwadze powyższe ubezpieczony wniósł o zmianę skarżonej decyzji w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez ustalenie prawa do emerytury.

W uzasadnieniu ubezpieczony podał, że żądanie przedkładania dokumentów dowodzących rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca była wykonywana bezpośrednio przed dniem ustalenia prawa

do emerytury nie znajduje uzasadnienia tak faktycznego, jak i prawnego. Brak bowiem przepisu, na podstawie którego organ rentowy ma prawo żądać przedłożenia tego typu dokumentów. Nadto ubezpieczony podał, że zgodnie z treścią kwestionariusza dotyczącego okresów składkowych i nieskładkowych legitymuje się blisko 45-letnim stażem pracy, a w szeregu przypadków, jego praca spełnia przesłanki określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Rodzaj wykonywanej przez niego pracy, odpowiada rodzajom pracy w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego określonym w wykazie A lub B przedmiotowego rozporządzenia.

W piśmie z dnia 18 marca 2013 r. ubezpieczony wniósł o przyznanie mu prawa do emerytury na podstawie art. 32 i 33 Konstytucji RP nakazującej równy wiek i sposób naliczania emerytury dla kobiet i mężczyzn. Zarzucił również, że decyzja odmowna powoduje niekorzystne zmiany w sposobie naliczania wysokości emerytury w porównaniu do innych osób i jako taka jest dyskryminująca.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, a w uzasadnieniu powołał się na argumentację zawartą w treści zaskarżonej decyzji. Nadto, podał że okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie rozporządzenia. Ubezpieczony nie przedłożył pozwanemu żadnego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Organ podał także, że ubezpieczony złożył wniosek w dniu 27 grudnia 2012 r., wobec czego ZUS wydał zaskarżoną decyzję z uwzględnieniem stanu prawnego na dzień złożenia wniosku o świadczenie. Ponadto wskazał, iż zgodnie art. 24 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r., ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku, przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego, wynoszącego co najmniej 65 lat dla mężczyzn. Brak zatem podstaw prawnych aby przyznać wnioskodawcy prawo do emerytury jedynie z uwagi na długi staż pracy.

W piśmie procesowym z dnia 3 maja 2013 r. ubezpieczony zarzucił, iż organ rentowy, pomimo przedłożonej na tę okoliczność dokumentacji, nie zaliczył mu okresów zatrudnienia od dnia 1 września 1969 r. do 24 czerwca 1971 r. w Zarządzie (...) oraz od 18 października 1971 r. do 30 czerwca 1973 r. w Morskiej Centrali Handlowej (...).

W odpowiedzi na to pismo organ rentowy wskazał, że powyższe okresy zostały zaliczone do stażu pracy ubezpieczonego, a ich pominięcie w odpowiedzi na odwołanie stanowiło jedynie omyłkę pisarską.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje:

K. P., ur. dnia (...), w dniu 27 grudnia 2012 r. złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. wniosek o emeryturę.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. ubezpieczony udowodnił 30 lat 7 miesięcy i 4 dni okresów składkowych i nieskładkowych.

W dniu składania wniosku ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy w I. M. i. G. W. O. M.(1).

Niesporne.

W związku z powyższym, zaskarżoną w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 31 stycznia 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił K. P. prawa do emerytury.

(vide: karta przebiegu zatrudnienia – k. 35, decyzja z dnia 31 stycznia 2013 r. – k. 37 plik III akt rentowych)

Ubezpieczony od 2 września 1967 r. do 23 czerwca 1969 r. pracował w (...) S.A. w G. na stanowisku uczeń zawodu malarza, nauka zawodu, od 1 września 1969 r. do 24 czerwca 1971 r. w Zarządzie (...) na stanowisku - nauka zawodu, od 18 października 1971 r. do 30 czerwca 1973 r. w Morskiej Centrali Handlowej (...) na stanowisku robotnika przeładunku, od 29 września 1973 r. do dnia 24 listopada 1973 r. w (...) S.A. w G., na stanowisku pracownik transportu, od 2 lipca 1973 r. do 8 kwietnia 1974 r. w (...) (obecnie: (...) S.A.) na stanowisku zbrojarz- betoniarz (tj.: 9 m-y, 8

dni), od 9 kwietnia 1974 r. do dnia 31 maja 1979 r. w przedsiębiorstwie. (...) S.A. w G. K. na stanowisku robotnik magazynowy, inspektor ds. zaopatrzenia, od 30 sierpnia 1979 r. do 17 listopada 1979 r. w Zakładach Radiowych (...), na stanowisku pracownik ds. kooperacji, od 19 listopada 1979 r. do dnia 30 czerwca 1986 r. w Robotniczej (...) Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w G. na stanowisku starszy inspektor ds. zaopatrzenia, od 24 czerwca 1986 r. do dnia 29 marca 1987 r. w Nadmorskiej Spółdzielni Pracy (...) w G. na stanowisku specjalista ds. zaopatrzenia, a od 30 marca 1987 r. do nadal - Instytut (...)/Morski w G. na stanowisku starszy samodzielny technik.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 22 kwietnia 2003 r. – k. 4, świadectwo pracy z (...)a oraz z dnia 29 stycznia 1981 r. – k. 5, świadectwo pracy z dnia 30 kwietnia 2003 r. – k. 7, świadectwo pracy z dnia 25 kwietnia 2001 r. – k. 8, świadectwo pracy z dnia 16 listopada 1979 r. – k. 9, świadectwo pracy z dnia 30 czerwca 1986 r. – k. 10, świadectwo pracy z dnia 28 marca 1987 r. – k. 11 plik II akt rentowych, świadectwo pracy z dnia 16 października 2012 r. – k. 11, załącznik do PR-7 – k. 19 plik III akt rentowych)

Swoje ustalenia w niniejszej sprawie Sąd oparł na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie, w tym w szczególności na podstawie akt rentowych, którym jako dokumentom urzędowym, sporządzonym w przepisanej formie przez powołane do tego organy należało dać wiarę co do tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Strony nie kwestionowały okoliczności wykazanych w treści w/w dokumentacji, toteż nie budziły one również wątpliwości Sądu.

W świetle poczynionych ustaleń faktycznych odwołanie ubezpieczonego K. P., jako pozbawione podstaw, nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. z 2009 r. Dz. U. Nr 153 poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (ust. 2). Wskazać należy, iż art. 184 ust. 2 został zmieniony przez art. 1 pkt 20 ustawy z dnia 11 maja 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw z dniem 1 stycznia 2013 r. (Dz. U. z dnia 6 czerwca 2012 r.). Od dnia 1 stycznia 2013 r. otrzymał on brzmienie: emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 ustawy. Przy czym dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa wyżej za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (ust. 2 art. 32 ustawy). Zgodnie natomiast z dalszym uregulowaniem wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym wyżej przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32). Oznacza to, że na potrzeby niniejszej ustawy pracami wykonywanymi w szczególnych warunkach są prace wymienione w § 4-8a rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983

r. nr 8 poz. 43 ze zm.), mimo, iż przedmiotowe rozporządzenie zostało wydane w oparciu o art. 55 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267), która z kolei została uchylona z dniem 1 stycznia 1999 r. przez art. 195 pkt 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W myśl § 4 ust. 1 rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W wykazie A - prac w szczególnych warunkach stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia, wymienione są stanowiska prac, których wykonywanie przez okres co najmniej 15 lat uprawnia do niższego wieku emerytalnego.

Dodatkowo wskazać należy również na § 2 ust. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., zgodnie z którym okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy natomiast, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy (§ 2 ust. 2).

Trzeba jednak zwrócić uwagę, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem i utartą praktyką w postępowaniu przed sądem okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. nr 8, poz. 43 ze zm.) mogą być ustalane także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia z zakładu pracy (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84 oraz uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84), a więc wszelkimi dopuszczalnymi przez prawo środkami dowodowymi.

W sprawie bezspornym jest, że ubezpieczony K. P. ukończył 60 lat w dniu 27 września 2012 r. oraz że wykazał łączny okres składkowy i nieskładkowy przekraczający 25 lat (tj. 30 lat 7 miesięcy i 4 dni). W dniu składania wniosku ubezpieczony pozostawał w stosunku pracy w I. M. i. G. W. O. M.(1).

Przedmiotem sporu pozostawało, czy nieuwzględniony przez ZUS okres zatrudnienia od 2 lipca 1973 r. do 8 kwietnia 1974 r. w przedsiębiorstwie w (...) może zostać uznany za okres pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie organu rentowego nie ma ku temu podstaw, ponieważ ubezpieczony nie przedłożył świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach wystawionego przez zakład pracy, z którego wynikałoby że wykonywał pracę na stanowisku wymienionym w treści Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników szczególnych warunkach [...] (Dz.U. Nr 8, póź. 43 ze zmianami).

Należy jednak podkreślić, że warunkiem przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach nie jest przedłożenie odpowiedniego świadectwa pracy ale wykonywanie pracy w szczególnych warunkach na stanowiskach wymienionych w załącznikach do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

W związku z powyższym, w celu ustalenia charakteru pracy ubezpieczonego oraz warunków jej wykonywania Sąd Okręgowy uznał za zasadne dopuścić dowód z akt rentowych pozwanego.

Z treści zgromadzonej w niniejszej sprawie dokumentacji wynikało jedynie, że w spornym okresie od 2 lipca 1973 r. do 8 kwietnia 1974 r. K. P. pracował w (...) na stanowisku łączonym betoniarz-zbrojarz. Okres ten został uwzględniony

w ogólnym okresie zatrudnienia ubezpieczonego, ubezpieczony nie przedstawił jednak żadnych dowodów celem udowodnienia charakteru wykonywanej przez siebie pracy.

Przyjąć należało zatem, iż w toku procesu ubezpieczony nie wykazał zasadności swojego odwołania nie przedstawiając środków dowodowych, które pozwoliłyby na jego uwzględnienie, a w myśl art. 232 k.p.c. i art. 6 k.c., to na stronach ciąży obowiązek udowodnienia okoliczności, z których wywodzą skutki prawne.

Tym samym, w ocenie Sądu brak było podstaw do uznania, że w okresie od 2 lipca 1973 r. do 8 kwietnia 1974 r. K. P. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych na jednym ze stanowisk wskazanych w wykazie A w/w rozporządzenia. Podkreślić należy również, że nawet udowodnienie charakteru tej pracy nie miałyby wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, ponieważ sporny okres obejmował jedynie 9 miesięcy i 8 dni.

W związku z powyższym, Sąd uznał, że pozwany słusznie odmówił K. P. prawa do emerytury, wobec nie udowodnienia okresu pracy w szczególnych warunkach w wymiarze 15 lat w ramach stosunku pracy. Sam ubezpieczony w toku procesu także przyznał iż nie posiada 15 letniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

Nadmienić należy również, że argumentacja ubezpieczonego w przedmiocie sposobu obliczenia wysokości jego emerytury nie była przedmiotem niniejszego postępowania, ponieważ treść zaskarżonej decyzji dotyczyła możliwości przyznania mu prawa do emerytury. Na uwzględnienie nie zasługiwało również stanowisko ubezpieczonego, że z uwagi na osiągnięty staż pracy powinien uzyskać prawo do emerytury, ponieważ zarówno rzeczą organu rentowego jak też Sądu jest wydawanie decyzji i orzekanie jedynie na podstawie i w granicach obowiązujących przepisów, które to takiej możliwości nie przewidują.

Biorąc pod uwagę ustalony stan faktyczny i argumenty podnoszone powyżej, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. i cyt. wyżej przepisów, orzekł jak w sentencji wyroku.

SSR del. Elżbieta Trybulec-Czernek

Zarządzenie:

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć ubezpieczonemu wraz z pouczeniem,
3. Przedłożyć z apelacją lub za 21 dni.